

بررسی تاثیر بسترهای کشت مختلف روی تولید نشاء گوجه فرنگی در شرایط گلخانه پلاستیکی

محمد امین کهن مو، حبیب خلیفه

به ترتیب عضو هیات علمی و دانشجوی کارشناسی سابق دانشگاه خلیج فارس

گوجه فرنگی (*Lycopersicon esculentum* L.) بعد از سیب زمینی یکی از مهمترین گیاهان تیره سیب زمینی (*Solanaceae*) محسوب می شود. تولید گوجه فرنگی در سراسر دنیا بالغ بر ۹۷ میلیون تن گزارش شده که سهم ایران در این تولید برابر با ۴/۴ میلیون تن است. دستیابی به ارقام دارای عملکرد بالا و بازار پسند و نیز بهترین روش های تولید نشاء و شیوه های کاشت با حداقل هزینه از هدف های اصلی تولید این محصول به حساب می آید. لذا یافتن روش های مناسب تولید نشاء با هزینه کمتر و مقایسه کمپوست جدید تولیدی از پس ماند های درخت خرما با بقیه بستر های کشت رایج بذر برای تولید نشاء های قوی، با اندازه مناسب و زود رس از اهداف اصلی این آزمایش محسوب می شود. لذا به منظور تعیین بستر مناسب کشت بذر و تولید نشاء گوجه فرنگی در شرایط گلخانه پلاستیکی؛ آزمایشی در سال زراعی ۸۵-۸۶ به مدت ۴۰ روز در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی با ۸ تیمار و ۴ تکرار در گلخانه دانشکده کشاورزی دانشگاه خلیج فارس انجام شد. تیمارها شامل: پیت ماس، ترکیب کمپوست خرما (۷۵٪) + ورمی کولایت (۲۵٪)، کوکو پیت، کمپوست خرما، خاک باغچه، ترکیب کمپوست خرما (۵۰٪) + پیت ماس (۵۰٪)، ترکیب کمپوست خرما (۵۰٪) + کوکو پیت (۵۰٪)، خاک برگ معمولی. از هر تیمار در گلدان های مقوایی به قطر دهانه ۴/۱ سانتی متر و ارتفاع ۵/۵ سانتی متر و قطر ته گلدان ۲ سانتی متر قرار داده و درون آن ها ۳ عدد بذر از رقم کالچی کشت گردید، که پس از استقرار یکی از آن ها نگه داشته شد. از زمان کشت تا انتقال نشاء حدود ۴۰ روز طول کشید و طی این مدت مراقبت های لازم انجام، و صفات مدت زمان کاشت تا سبز شدن، ارتفاع، وزن تر و خشک بوته اندازه گیری گردید. در پایان آزمایش، آزمون داده ها با استفاده از روش آماری تجزیه واریانس و نیز مقایسه میانگین تیمارها از طریق آزمون دانکن به کمک نرم افزار SAS انجام شد. بر اساس نتایج به دست آمده از

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

کلیه صفات اندازه گیری شده، تیمارها در سطح آماری ۱٪ ($\alpha \leq 0.01$) اختلاف معنی‌دار نشان دادند. همچنین از نتایج مقایسه میانگین تیمارها با استفاده از آزمون دانکن مشخص شد که برای صفت مدت زمان سبز شدن، تیمار خاک برگ معمولی (با زمان ۴ روز) نسبت به پیت ماس (با زمان ۸ روز) اختلاف معنی‌دار در سطح ۱٪ داشته ولی با بقیه تیمارها اختلاف معنی‌دار نداشت. برای صفات ارتفاع بوته، وزن تر و وزن خشک؛ بستر کشت پیت ماس اختلافی در سطح آماری ۱٪ با بقیه تیمارها نشان داد. بعد از آن نیز تیمار ترکیب کمپوست خرما و پیت ماس به نسبت ۱:۱ قرار داشت که نسبت به بقیه تیمارها برای این صفات اختلاف معنی‌داری در سطح ۱٪ نشان نداد. براساس نتایج حاصله برای کلیه صفات، تیمار پیت ماس از جمیع جهات به عنوان مناسب‌ترین بستر کشت بذر و تولید نشاء گوجه فرنگی در شرایط گلخانه پلاستیکی در این آزمایش معرفی گردید.